

Investigació, reputació universitària i rànquings - Mediterraneo - 22/09/2019

Investigació, reputació universitària i rànquings

JESÚS
Lancis*

Niciem aquest espai amb una referència al poema del poeta nord-americà **John Godfrey Saxe** *The blind men and the elephant*. Aquest poema relata les dificultats que un conjunt de sis persones cegues troben per a descriure un elefant. Així l'identifiquen com a paregut a una paret, a una serp, a un arbre, a un ventall o a una corda en funció de la part que se li dona a tocar. Encara que tots tenen parcialment raó, tots s'enganyen donat que la informació de que disposen és incompleta.

Al llarg d'aquests mesos se han anat coneixent els resultats d'alguns rànquings que, en funció d'un conjunt d'indicadors preestablerts, ordenen a les universitats. El més conegut i influent en el panorama internacional, el rànquing de Xangai i el Times Higher Education (THE). D'altres, més acadèmics, com el rànquing de Leyden, el Scimago Institution Ranking (SIR), el CWUR, elaborat pel Center for World University Rankings o el U-Multirank. També hi trobem rànquings que ordenen a les universitats espanyoles, com els de la Fundació Conocimiento y Desarrollo i la Fundació BBVA.

La universitat, però, és una institució complexa, molt marcada per la seua missió de generació i transmissió del coneixement al més alt nivell, en benefici de la societat i mantenint el seu caràcter de servei

públic. Les universitats tenen una gran diversitat de missions i tasques. Són responsables de desenvolupar una docència i una recerca de qualitat en un ample espectre d'àrees, també de col·laborar en investigació i desenvolupament en organismes i empreses. També s'espera que proporcionen serveis relacionats amb la cultura, la cohesió social i la cooperació internacional.

És evident que tot aquest complex entramat d'impactes que la activitat universitària genera en la societat no pot ser simplificat per un conjunt reduït de números. No obstant la seua simplicitat, els rànquings ofereixen una informació útil per a la societat, encara que incompleta com la obtinguda per les visions parcials de l'elefant en el poema de John Godfrey Saxe, que demana conèixer les fortaleces i les debilitats de les seues universitats.

Avui en dia, és innegable l'efecte dels rànquings en la presa de decisions en matèria universitària a tots els nivells; des de l'elecció d'una universitat per part d'estudiants, investigadors o professors a l'elaboració de polítiques científiques per l'administració pública. I, en aquest sentit, existeix una convergència internacionalment reconeguda cap a la mesura de la qualitat acadèmica basada prioritàriament en la recerca de frontera. En paraules del Premi Nacional de Recerca 2016 de Catalunya **Lluís Torner**, fer recerca de frontera «vol dir investigar en temes que busquin tenir impacte global, que siguin nous arreu del món, i que puguin generar productes que arriben al mercat mundial».

Doncs bé, els darrers resultats assolits

per la Universitat Jaume I són extraordinaris. Així, tot i el handicap associat al nostre reduït tamany en comparació amb altres institucions amb un major nombre d'investigadors i investigadores i, per tant, amb un major volum de producció científica, la Universitat Jaume I s'ha consolidat en posicions molt rellevants dins del Sistema Universitari Espanyol.

La producció científica de l'UJI s'ha duplicat en els últims 10 anys, passant dels poc més de 350 articles científics en el 2008 als més de 780 en el 2018. A més, es tracta d'activitat de gran qualitat. En el món acadèmic universitari, la qualitat de l'activitat científica es mesura per la seua influència o impacte sobre el treball d'altres a nivell mundial. I aquest impacte es calcula pel nombre de vegades que es referenciat o citat en altres articles científics.

La Universitat Jaume I destaca en aquest aspecte, amb un impacte de la seua producció científica per al període 2014-2018 un 22% superior a la mitjana mundial, situant-se com la segona universitat valenciana. Cinc dels científics de l'UJI es situen en el rànquing de 2019 d'investigadores més citats del món.

Segons el rànquing SIR per a 2019, l'UJI es situa com la dotzena institució espanyola per resultat de la seua activitat científica. I es situa en la posició 296 a nivell del món, amb un augment significatiu del posicionament el darrer any. L'UJI ha millorat la seua posició respecte l'any passat en el rànquing CWUR situant-se en el 4% de les millors institucions d'educació superior del món en l'edició del 2019.

El rànquing de la Fundació CyD mostra la posició destacada de la Universitat Jaume I de Castelló un any més en l'àmbit de la recerca. L'UJI obté la qualificació d'alt rendiment en sis dels nou indicadors establerts. Destaquem en personal investigador novell amb el doctorat, en nombre de cites per a les seues publicacions, en publicacions per professorat, en impacte, en professorat amb activitat investigadora reconeguda o en fons obtinguts per a recerca.

Disposem, a més, d'un actiu addicional al combinar una contribució generalitzada d'investigació de qualitat en totes les àrees científiques amb pols d'excel·lència. Així, segons l'exclusiu rànquing de Shanghai, l'UJI es situa entre les primeres 600 universitats del món. Però, entre les primeres 300 en els àmbits de la Ciència dels Materials, la Comunicació i la Química, entre les primeres 400 en Economia i entre les primeres 500 en Agricultura.

En definitiva, com diu el grup Manel en l'àlbum *10 milles* per veure una bona armadura, l'UJI «ha fet un salt, un salt estrany que ens ha aixecat més de tres pams».

Per a concloure, vull reivindicar el treball del nostre personal investigador que ha fet possible que la universitat pública de Castelló es situe entre les millors universitats del món. Un posicionament del qual ens sentim orgullosos i que ens permet retornar a la ciutadania de Castelló, encara que siga parcialment, una part del seu compromís que, allà pel 1991, va permetre la creació d'aquest fantàstic espai que és la Universitat Jaume I. ■

*Vicepresident d'Investigació i Transferència